

**DEUTSCH-
TSCHECHISCHE
LEKTÜRE**

**NĚMECKO-
ČESKÁ
ČETBA**

**WENN
DIE HEIFISCHE
MENSCHEN WÄREN**

**KDYBY ŽRALOCI
BYLI LIDMI**

10 kleine Formen
aus der deutschen
humoristischen
Literatur

10 malých forem
z německé
humoristické
literatury

Pick nick

WENN DIE HAIFISCHE MENSCHEN WÄREN

Zehn kleine Formen aus der deutschen humoristischen Literatur

---

KDYBY ŽRALOCI BYLI LIDMI

Deset malých forem z německé humoristické literatury

Auswahl und Übersetzung
EDUARD SVĚTLÍK

Vybral a přeložil
EDUARD SVĚTLÍK

NAKLADATELSTVÍ LIBERECKÝCH TISKÁREN 1990

Bertolt Brecht

WENN DIE HAIFISCHE MENSCHEN WÄREN

„Wenn die Haifische Menschen wären,“ fragte Herr K. die kleine Tochter seiner Wirtin, „wären sie dann netter zu den kleinen Fischen?“ „Sicher,“ sagte er. „Wenn die Haifische Menschen wären, würden sie im Meer für die kleinen Fische gewaltige Kästen bauen lassen, mit allerhand Nahrung drin, sowohl Pflanzen als auch Tierzeug. Sie würden sorgen, daß die Kästen immer frisches Wasser hätten, und sie würden überhaupt allerhand sanitäre Maßnahmen treffen. Wenn zum Beispiel ein Fischlein sich die Flosse verletzen würde, dann würde ihm sogleich ein Verband gemacht, damit es den Haifischen nicht wegstürbe vor der Zeit. Damit die Fischlein nicht trübsinnig würden, gäbe es ab und zu große Wasserfeste; denn lustige Fischlein schmecken besser als trübsinnige. Es gäbe natürlich auch Schulen in den großen Kästen. In diesen Schulen würden die Fischlein lernen, wie man in den Rachen der Haifische schwimmt. Sie würden zum Beispiel Geographie brauchen, damit sie die großen Haifische, die faul irgendwo liegen, finden könnten. Die Hauptsache wäre natürlich die moralische Ausbildung der Fischlein. Sie würden unterrichtet werden, daß es das Größte und Schönste sei, wenn ein Fischlein sich freudig aufopfert, und daß sie alle an die Haifische glauben müßten, vor allem, wenn sie sagten, sie würden

Bertolt Brecht

KDYBY ŽRALOCI BYLI LIDMI

„Kdyby žraloci byli lidmi,“ zeptala se pana K. dcerka jeho hospodyně, „byli by pak vlídnější k malým rybám?“ — „Jistě,“ řekl. „Kdyby žraloci byli lidmi, dali by v moři zřídít pro malé ryby mohutné sádky s všemožnou potravou jak rostlinnou, tak živočišnou. Starali by se, aby sádky měly stále čerstvou vodu, a podnikali by nejružnější sanitární opatření. Kdyby si například některá rybka poranila ploutev, hned by dostala obvaz, aby žralokům předčasně neumřela. Občas by se konaly velké vodní slavnosti, aby rybky nebyly záдумčivé, protože veselé rybky chutnají lépe. Ve velkých sádkách by samozřejmě byly školy. V těchto školách by se rybky učily, jak mají plavat do žraločích chřtánů. Zabývaly by se například zeměpisem, aby dokázaly najít velké žraloky, kteří se bůhví kde líně povalují. Hlavní věcí by samozřejmě byla mravní výchova rybek. Byly by školeny, že radostné sebeobětování je to největší a nejkrásnější, co může rybku potkat, a že mají věřit v žraloky, především tehdy, říkají-li, že se postarají o jejich krásnou budoucnost. Vštěpovali by jim, že tato budoucnost bude zajištěna jen tehdy, naučí-li se být poslušné. Rybky by se musely mít na pozoru před všemi nízkými, materialistickými, egoistickými a marxistickými sklony a ihned hlásit žralokům, kdyby jim některá z nich začala podléhat. Kdyby žraloci byli

für eine schöne Zukunft sorgen. Man würde den Fischlein beibringen, daß diese Zukunft nur gesichert sei, wenn sie Gehorsam lernten. Vor allen niedrigen, materialistischen, egoistischen und marxistischen Neigungen müßten sich die Fischlein hüten und es sofort den Haifischen melden, wenn eines von ihnen solche Neigungen verriete. Wenn die Haifische Menschen wären, würden sie natürlich auch untereinander Kriege führen, um fremde Fischkästen und fremde Fischlein zu erobern. Die Kriege würden sie von ihren eigenen Fischlein führen lassen. Sie würden die Fischlein lehren, daß zwischen ihnen und den Fischlein der anderen Haifische ein riesiger Unterschied bestehe. Die Fischlein, würden sie verkünden, sind bekanntlich stumm, aber sie schweigen in ganz verschiedenen Sprachen und können einander daher unmöglich verstehen. Jedem Fischlein, das im Krieg ein paar andere Fischlein, feindliche, in anderer Sprache schweigende Fischlein tötete, würden sie einen kleinen Orden aus Seetang anheften und den Titel Held verleihen. Wenn die Haifische Menschen wären, gäbe es bei ihnen natürlich auch eine Kunst. Es gäbe schöne Bilder, auf denen die Zähne der Haifische in prächtigen Farben, ihre Rachen als reine Lustgärten, in denen es sich prächtig tummeln läßt, dargestellt wären. Die Theater auf dem Meeresgrund würden zeigen, wie heldenmütige Fischlein begeistert in die Haifischrachen schwimmen, und die Musik wäre so schön, daß die Fischlein unter ihren Klängen, die Kapelle voran, träumerisch und in allerangenehmste Gedanken eingelullt, in die Haifischrachen strömten. Auch eine Religion gäbe es ja, wenn die Haifische Menschen wären. Sie würden lehren, daß die Fischlein erst im Bauch der Haifische richtig zu leben begännen. Übrigens würde es auch aufhören, wenn die Haifische Menschen wären, daß alle Fischlein, wie es jetzt ist, gleich sind. Einige von ihnen würden Ämter bekommen und über die anderen gesetzt werden. Die ein wenig größeren dürften sogar die kleineren auffressen. Das wäre für die Haifische nur angenehm, da sie dann selber öfter größere Brocken zu fressen bekämen. Und die größeren, Posten habenden Fischlein würden für die Ordnung unter den Fischlein sorgen, Lehrer, Offiziere, Ingenieure im Kastenbau usw. werden. Kurz, es gäbe überhaupt erst eine Kultur im Meer, wenn die Haifische Menschen wären.“

lidmi, vedli by samozřejmě mezi sebou války, aby si podobili cizí sádky a cizí rybky. Války by za ně vedly jejich vlastní rybičky. Učili by je, že existuje obrovský rozdíl mezi nimi a rybkami jiných žraloků. Tvrdili by, že rybky, jak známo, jsou sice němé, ale mlčí v naprosto rozdílných jazycích a je tudíž nemožné, aby si rozuměly.

Každé rybce, která by ve válce zabila několik jiných rybiček, těch nepřátelských, mlčících v jiném jazyce, by připjali malý rád z mořských řas a propůjčili titul hrdiny. Kdyby žraloci byli lidmi, pěstovali by přirozeně také umění. Vznikly by krásné obrazy, které by představovaly žraločí zuby v nádherných barvách a jejich chřtány jako rajské zahrady, v nichž je radost se toulat. Divadla na mořském dně by předváděla hrdinné ryby vplouvající do žraločích tlam a hudba by hrála tak nádherně, že za jejich zvuků, s kapelou v čele, by ryby zasněně proudily do žraločích tlam, ukolébány těmi nejpříjemnějšími myšlenkami. Bylo by tu ovšem i náboženství, kdyby žraloci byli lidmi. Učili by, že rybky začnou opravdu žít teprve v žraločím bříše. Přestalo by ostatně platit i to, kdyby žraloci byli lidmi, že všechny rybky jsou si tak jako teř rovny. Některé z nich by byly obdařeny úřady a vyvýšeny nad ostatní. Ty trochu větší by dokonce směly ty menší sežrat. Žralokům by to bylo jen příjemné, protože by častěji přišli k větším soustům. A ty větší rybky s postavením by se staraly o pořádek mezi rybkami, staly by se učitelé, důstojníky, inženýry pro výstavbu sádek apod. Krátce: v moři by teprve tehdy zavládla pravá kultura, kdyby žraloci byli lidmi.“

Nakladatelství Libereckých tiskáren nabízí zájemcům o studium cizích jazyků

PICNIC je dlouho očekávaná edice pro každého, kdo se učí anglicky. Stránky jsou rozděleny ve dva sloupce – vlevo je text anglický, vpravo český. Mezi odstavce je zařazeno několik volných linek pro poznámky (výslovnost, slovíčka, frazeologie apod.). Autory české části a poradci v celkové koncepci edice PICNIC jsou přední čeští anglisté – překladatelé a pedagogové.

PICKNICK je obdoba předchozí řady. Rozdíl je v tom, že PICKNICK je věnován zájemcům o němčinu. Koncepce německých sešitů vzniká odděleně od verze anglické a snaží se postihnout zvláštnosti německého vyjadřování a přiblížit čtenářům život v zemích, kde se mluví německy.

Obsah jednotlivých sešitů edice PICNIC i edice PICKNICK je velice pestrý. Vybrali jsme pro vás náměty vesměs čtenářsky přitažlivé a poutavé, přitom však z okruhu literatury hodnotné. V originále a v překladu můžete číst například humoristické povídky, příběhy ze života významných osobností, vyprávění o cizích městech, anekdoty, krimi, slavné citáty a výroky, písňové texty, recepty a návody atd. atd.

Pro děti jsme připravili

CHILDREN'S FIRST DICTIONARY

– velký anglický výkladový slovník. Dvě stě stran obsahuje přes tisíc barevných ilustrací. Podobná pomůcka u nás v současné době nemá obdobu. Může se stát doplňkem všech učebnic a doporučenou literaturou pro všechny typy škol a kursů. Každé z abecedně řazených hesel je doplněno popisným obrázkem. Uvedeným lapidárním výkladem pojmů se děti učí i logice a přesnému vyjadřování.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ UČENÍM ORGANIZACÍ A UČITELŮM PEDAGOGŮM:
Hromadně objednávat můžete pouze anglicko-české nebo česko-anglické sešity PICNIC. Všechny objednávky Libereckých tiskáren, s.p.a. posílejte na: 461 00 Liberec.